Lietas Nr. C28196115
Lietas arhīva Nr. CA-0614-17/22

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2017.gada 27.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Grauda
un tiesneses S.Krūmiņa un M.Šķendere
ar sekretāri S.Kazaini,
piedaloties OILIMPEX INVESTMENT LIMITED pārstāvim zvērinātam advokātam Jānim Mooram, „Swedbank" AS pārstāvim zvērinātam advokātam Egīlam Radziņam un /pers. C/ pārstāvim zvērinātam advokātam Jānim Vaitam:,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu OILIMPEX INVESTMENT LIMITED prasībā pret „Swedbank" AS ar trešo personu /pers. C/ par zaudējumu piedziņu sakarā ar OILIMPEX INVESTMENT LIMITED apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 27.septembra spriedumu.

A p r a k s t o š ā

[1] 2014.gada 12.decembrī prasītājs OILIMPEX INVESTMENT LIMITED Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā cēla prasību ar vēlākiem tās precizējumiem pret atbildētāju „Swedbank" AS par zaudējumu piedziņu, norādot, ka 2011.gada 21.janvārī Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.81 zvērināts tiesu izpildītājs Rolands Veinbergs izdeva atbildētājam rīkojumu Nr.1251 izpildu lietā Nr.69-C3.1./2011, kurā piedzinējs ir prasītājs, atbilstoši kuram atbildētājam tika dots rīkojums apķīlāt un pārskaitīt /pers. C/ naudas līdzekļus summā, kas nepārsniedz 1 121 794,88 LVL zvērinātam tiesu izpildītājam.

Atbildētājs 2012.gada 11.janvārī sniedza atbildi Nr.316RC00-195A uz zvērināta tiesu izpildītāja Rolanda Veinberga pieprasījumu izpildu lietā Nr./numurs/. No atbildes izriet, ka 2011.gada 26.janvārī atbildētājs veica transakciju Nr.2011012600452205 AZA, ar kuru no /pers. C/ konta tika veikta aizdevuma pamatsummas atmaksa Nr./numurs/ – 2011.gada 21.janvārī banka vienpusēji atkāpās no līguma un nauda tika novirzīta saistību dzēšanai – 141 006, 60 EUR.

[1.1] Kā redzams no lietas faktiskajiem apstākļiem, atbildētājs ir izdarījis tīšu ārpuslīgumisku tiesību aizskārumu.

Atsaucoties uz tiesību doktrīnu, prasītājs uzskata, ka, veicot privāttiesiskas darbības pēc tiesu izpildītāja rīkojuma, kas ir uzskatāms par publiski tiesisku aktu, ir prettiesiska tiesību izlietošana, kaut arī tā ietilpst pušu privāttiesisko subjektīvo tiesību lokā. Atbildētāja rīcība ierobežo un aizskar prasītāja pamattiesību īstenošanu, t.i., tiesību uz efektīvu spriedumu izpildi.

Ievērojot, ka atbildētājs ir veicis mantisku ārpuslīgumisku tiesību aizskārumu, ir iestājušās Civillikuma 1635.panta sekas, t.i., aizskāruma cietušais – prasītājs, ir tiesīgs prasīt apmierinājumu.

[1.2] Atbilstoši Civillikuma 1770.pantam un tiesību doktrīnai prasītājs secina, ka atbildētājs faktiski pēc tiesu izpildītāja rīkojuma 2011.gada 26.janvārī veica vienpusēji aizdevuma atmaksu Nr.06-138714-PK, ieturot no /pers. C/ bankas konta līdzekļus 141 006,60 EUR apmērā, kas prasītājam Civillikuma 1772.panta izpratnē ir tagadējs mantas samazinājums *(damnum emergens)* un tiešs zaudējums Civillikuma 1773.panta izpratnē.

Atbilstoši Augstākās tiesas judikatūrai Civillikuma 1779.pants paredz, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Skatot zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma priekšnoteikumus, kas izriet no Civillikuma 1779.panta, kopsakarā ar faktiskajiem apstākļiem, prasītājs secina, ka, pirmkārt, atbildētājs, faktiski ieturot līdzekļus no parādnieka /pers. C/, ir veicis prettiesiskas darbības – ignorējis tiesu izpildītāja rīkojumu un spēkā stājušās tiesas sprieduma izpildi, tādējādi liedzot prasītāja pamattiesību (tiesības uz taisnīgu tiesu) īstenošanu. Pievēršoties vainojamības izvērtējumam, prasītājs norāda, ka objektīvi šajā gadījumā atbildētājam kā saprātīgam tiesību subjektam ir jāievēro valsts varas akti labā ticībā. Prasītājs secina, ka atbildētājs tieši un nepastarpināti ir veicis prettiesisku darbību, kas objektīvi izpaudusies kā tiesu izpildītāja rīkojuma neizpilde, kas ir pretēja Civilprocesa likuma izvirzītajām tiesiskajām prasībām. Ievērojot otro zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma kritēriju, t.i., zaudējumu esamības faktu, prasītājs secina, ka tas ir radies, tieši un nepastarpināti atbildētājam liedzot iegūt naudas līdzekļus no /pers. C/, kas pienākas prasītājam saskaņā ar spēkā stājušos spriedumu un Kurzemes rajona tiesas 2011.gada 19.janvārī izsniegto izpildu rakstu Nr.3-12/3801-108. Visbeidzot, cēloniskais sakars starp zaudējumiem un atbildētāja prettiesisko un neētisko darbību ir acīmredzams.

No iepriekš minētā prasītājs secina, ka atbildētājam ir iestājies zaudējumu atlīdzināšanas pienākums pret prasītāju Civillikuma 1779.panta izpratnē.

[1.3] Ievērojot Tiesu izpildītāja likuma 40.pantu un Civilprocesa likuma 551.panta pirmo daļu, zvērināta tiesu izpildītāja izvirzītās prasības un izdotie rīkojumi, veicot ar tiesas un citu institūciju nolēmumu izpildi saistītās amata darbības, ir saistoši visām personām valsts teritorijā. No tā izriet, ka tiesu izpildītāja Rolanda Veinberga 2011.gada 21.janvāra rīkojums Nr.1251 izpildu lietā Nr.69-C3.1./2011 bija saistošs arī atbildētājam. Tas nozīmē, ka atbildētājs, 2011.gada 16.janvārī veicot transakcijas /pers. C/ bankas kontā, ir pārkāpis tiesu izpildītāja rīkojumu, kas tam bija obligāti izpildāms.

Noskaidrojot Civilprocesa likuma 551.panta jēgu kopsakarā ar Civillikuma 1415.pantā ietverto, prasītājs secina, ka atbildētāja darbība ir tieši vērsta uz to, lai apietu likumu – tātad šāda darbība ir uzskatāma par spēkā neesošu no tās izdarīšanas brīža

Pamatojoties uz Satversmes 1.pantu, 92.panta pirmo teikumu, Civillikuma 1., 1415.pantu, 1635.panta pirmo daļu, 1770., 1772., 1773., 1779.pantu, Civilprocesa likuma 538.pantu, 540.panta 1.punktu un 551.panta pirmo daļu, Zvērināta tiesu izpildītāju likuma 40.pantu, lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam zaudējumus 141 006,60 EUR apmērā, nosakot, ka par piedzīto summu attiecīgi tiek samazināts prasītāja prasījums pret /pers. C/, kas izriet no Rīgas Starptautiskās šķīrējtiesas /datums/sprieduma lietā Nr.420/10; piedzīt no atbildētāja prasītāja labā visus tiesāšanos izdevumus; noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt 6% (sešus procentus) gadā.

[2] 2015.gada 13.martā Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā tika saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros atbildētājs prasību neatzīst un uzskata par nepamatotu.

[2.1] Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, 128.panta otrās daļas 5.punktu, 129.panta otro daļu, atbildētājs norāda, ka prasītājs nav pievienojis prasības pieteikumam ne šķīrējtiesas spriedumu (pamatojoties uz kuru tika izsniegts izpildu raksts), ne lēmumu par izpildu raksta izsniegšanu, ne pašu izpildu rakstu, ne arī tiesu izpildītāja rīkojumu. Tāpat prasības pieteikumā nav norādīti ne konkrēti tiesvedību numuri, ne arī datumi šķīrējtiesas nolēmumam un lēmumam par izpildu raksta izsniegšanu, tādējādi nav iespējams identificēt konkrētu nolēmumu pieņemšanas dienu.

Kaut arī prasītājs prasības pieteikumā savus argumentus ir pamatojis ar augstāk minētajiem dokumentiem, prasības pieteikuma pielikumā ir pievienota tikai atbildētāja atbilde uz tiesu izpildītāja pieprasījumu par informācijas sniegšanu un zvērināta advokāta Gata Dirnēna pieprasījums bankai par informācijas sniegšanu, kas paši par sevi nepierāda ne prasības pamatā norādītos apstākļus, ne arī atbildētāja prettiesiskas darbības.

[2.2] 2015.gada 10.februārī atbildētājs lūdza tiesas priekšsēdētājai izsniegt pastāvīgās šķīrējtiesas nolēmumu un uz tā pamata 2011.gada 19.janvārī pieņemto lēmumu par izpildu raksta izsniegšanu. No izsniegtajiem dokumentiem izriet, ka prasītājam tika izsniegts izpildu raksts saskaņā ar Rīgas starptautiskās šķīrējtiesas /datums/spriedumu lietā Nr.420/10, ar kuru nospriests par labu prasītājam solidāri piedzīt pamatparādu 658 470,40 LVL, līgumsodu 443 282,68 LVL un šķīrējtiesas procesa izdevumus 6681,32 LVL, kopā 1 108 434,40 LVL no parādnieka SIA "/nosaukums B/", galvotāja SIA "/nosaukums A/" un /pers. C/ kā galvotāja.

Prasītājs nav iesniedzis nevienu pierādījumu, kas liecinātu, ka ar spriedumu noteiktā parāda summa nav piedzīta vai to nav bijis iespējams piedzīt no pārējām solidāri atbildīgajām personām – SIA "SENERGO" un SIA "/nosaukums A/", ņemot vērā, ka abas minētās juridiskās personas ir maksātspējīgas.

Šādos apstākļos prasītājs nav pierādījis prasības pieteikumā norādīto pamatu zaudējumu atlīdzināšanai.

[3] 2015.gada 9.jūlijā Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā tika saņemta prasītāja atsauksme par atbildētāja paskaidrojumiem, kurā prasītājs norāda, ka: 1) atbildētāja paskaidrojumi ir vērsti uz procesa kavēšanu; 2) prasītāja iesniegtie pierādījumi ir pietiekami, lai apmierinātu prasību; 3) atbildētājs nonāk pretrunās, norādot, ka prasītājs nav iesniedzis attiecīgos dokumentus, vienlaikus atzīstot, ka atbildētāja rīcībā ir šie dokumenti.

[4] 2015.gada 22.jūlijā Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā tika saņemta atbildētāja atsauksme uz prasītāja atsauksmi, kurā atbildētājs prasību neatzīst un uzskata to par nepamatotu, kā arī uzskata, ka prasītāja atsauksmē minētie iebildumi nav pamatoti.

[4.1] 2006.gada 27.novembrī starp atbildētāju kā aizdevēju un /pers. C/ kā aizņēmēju tika noslēgts aizdevuma līgums Nr./numurs/ par aizdevuma summas izsniegšanu 250 000 EUR apmērā ar aizdevuma atmaksas datumu līdz 2016.gada 15.novembrim. Atbilstoši aizdevuma līguma 6.2.punktam par labu atbildētājam tika nodibināta finanšu ķīla kā nodrošinājums aizdevuma līguma saistību izpildei.

No aizdevuma līguma izrietošās saistības tika nodrošinātas arī ar 2006.gada 27.novembra hipotēkas līgumu Nr./numurs/.

Ar tiesu izpildītāja rīkojumu atbildētājs tika informēts par to, ka pret /pers. C/ mantu tiek vērsts trešās personas, t.i., prasītāja, prasījums. Līdz ar to 2011.gada 26.janvārī atbildētājs nosūtīja /pers. C/ un hipotēkas devējai /pers. J/ paziņojumu par atkāpšanos no aizdevuma līguma, pamatojoties uz aizdevuma līguma 7.4.punkta 3.apakšpunktu.

Finanšu ķīlas realizēšanu, t.i., /pers. C/ naudas summas ieturēšanu, atbildētājs veica tieši no tā konta, kurā atbildētājs atbilstoši aizdevuma līgumā norādītajam 2006.gada 30.novembrī bija ieskaitījis aizdevuma summu. Konkrētajā gadījumā attiecībās ar /pers. C/ atbildētājam ir divējāda loma – tā saskaņā ar noslēgto aizdevuma līgumu un hipotēkas līgumu ir gan aizdevējs un hipotēkas ņēmējs, gan arī bankā atvērtā /pers. C/ konta, tai skaitā tajā esošo naudas līdzekļu, turētājs.

[4.2] Prasītājs nav ņēmis vērā apstākli, ka atbildētājs saskaņā ar Finanšu nodrošinājuma likuma 5.panta trešo daļu izmantoja pirmtiesības uz sava prasījuma, kas nodrošināts ar finanšu ķīlu, apmierināšanu.

Atsaucoties uz Finanšu nodrošinājuma likuma 6.panta pirmo daļu un 7.panta pirmās daļas 2.punktu, atbildētājs norāda, ka viņam bija ar likumu un līgumu nodibinātas pirmtiesības realizēt finanšu ķīlu uz /pers. C/ kontā esošajiem naudas līdzekļiem, kas, pretēji prasībā norādītajam, nevar tikt uzskatīts par prettiesisku rīcību. Ņemot vērā, ka finanšu ķīla tika nodibināta ar aizdevuma līguma 6.2.punktu jau 2006.gada 27.novembrī, t.i., pirms tiesu izpildītāja rīkojuma saņemšanas, tad atbildētājam bija tiesības izmantot savas pastāvošās tiesības neatkarīgi no tā, vai šo finanšu ķīlas tiesību realizēšana notika pirms vai pēc tiesu izpildītāja rīkojuma saņemšanas.

Ne /pers. C/, kura ieķīlātie finanšu līdzekļi tika ieturēti par labu atbildētājam, pamatojoties uz aizdevuma līguma 6.2.punktu, ne arī tiesu izpildītājs, kura rīkojums netika izpildīts, pamatojoties uz Finanšu nodrošinājuma likuma 5.panta trešo daļu, nekāda veida iebildumus par atbildētāja rīcību nav izteikuši. Līdz ar to nepastāv šaubas par to, ka atbildētājs, realizējot finanšu ķīlu, rīkojās saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem, izpildot normatīvajos aktos noteiktās prasības, tādējādi neaizskarot ne /pers. C/, ne arī tiesu izpildītāja tiesības. Līdz ar to ir nepamatoti prasītāja prasībā norādītie iebildumi pret atbildētāju, kurš nav arī attiecīgās lietas, par kuru tika izdots tiesu izpildītāja rīkojums, dalībnieks.

[4.3] Pretēji prasītāja norādītajam, atbildētājam bija tiesības saskaņā ar aizdevuma līguma 6.2.punktu un Finanšu nodrošinājuma likuma 5.panta trešo daļu izmantot savas pirmtiesības uz sava prasījuma, kas nodrošināts ar nianšu ķīlu, apmierināšanu. Līdz ar to nepastāv atbildētāja prettiesiska rīcība. Savukārt prasītājs nav pierādījis savas pirmtiesības uz prasījumu apmierināšanu un /pers. C/ piederošo naudas līdzekļu saņemšanu.

No tiesu izpildītāja izziņas redzams, ka līdz minētās izziņas izsniegšanas dienai no SIA "/Nosaukums B/", SIA "/nosaukums A/" un /pers. C/ jau ir piedzīti 54 383,92 EUR. Minētais liecina, ka naudas piedziņa no minētajām personām ir iespējama. Tādējādi prasītājs nav pierādījis zaudējumu esamību.

[5] 2016.gada 26.janvārī Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā tika saņemta prasītāja atsauksme uz atbildētāja atsauksmi, kurā prasītājs nepiekrīt atbildētāja motivētajiem iebildumiem un uzskata, ka tie ir nepamatoti, jo: 1) finanšu ķīlas nodibināšana dod tiesības uz nodrošinājumu saistību izpildei, nevis rada īpašuma tiesības vai prasījuma tiesības uz finanšu līdzekļiem; 2) finanšu ķīlas izpildes notikums un finanšu ķīlas realizēšana nav identiski jēdzieni; 3) atbildētājs nav pierādījis, ka tas ir atkāpies no aizdevuma līguma, t.i., nav pierādīts, ka ir iestājies izpildes notikums finanšu ķīlas realizācijai; 4) atbildētājs ir realizējis finanšu ķīlu pēc zvērināta tiesu izpildītāja rīkojuma, pārkāpjot tiesību normas, kas uzliek pienākumu pildīt šādu rīkojumu; 5) pirmtiesības, kas izriet no finanšu ķīlas, rodas, ja finanšu ķīla tiek realizēta pirms citiem prasījumiem un finanšu ķīlas ņēmējam ir jābūt modram, lai iegūtu pirmtiesību.

[6] Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 10.februāra lēmumu lietā kā trešā persona tika pieaicināts /pers. C/.

[7] Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 27.septembra spriedumu prasība tika noraidīta; no prasītāja par labu valstij tika piedzīti ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, 14,98 EUR apmērā.

[7.1] Pirmās instances tiesa konstatēja, ka ar /pers. L/tiesas /datums/spriedumu lietā Nr.20/10 apmierināts prasītāja prasījums pret SIA "/nosaukums B/", SIA "/nosaukums A/" un trešo personu lietā /pers. C/ un par labu prasītājam solidāri piedzīts pamatparāds 658470,40 Ls, līgumsods 443282,68 Ls, šķīrējtiesas procesa izdevumi 6681,32 Ls, kopā 1108434,40 Ls.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2011.gada 19.janvāra lēmumu Nr.3-12/3801-10/8 apmierināts prasītāja pieteikums par izpildraksta izsniegšanu Rīgas Starptautiskās Šķīrējtiesas /datums/sprieduma lietā Nr.420/10 piespiedu izpildei.

2011.gada 21.janvārī Rīgas apgabaltiesas zvērināts tiesu izpildītājs Rolands Veinbergs izdevis atbildētājam rīkojumu Nr.1251 izpildu lietā Nr.69-C3.1./2011 apķīlāt un pārskaitīt uz tiesu izpildītāja depozīta kontu /pers. C/, SIA "/nosaukums B/" un SIA "/nosaukums A/" naudas līdzekļus summā, kas nepārsniedz 1 121 794,88 Ls, pamatojoties uz zvērināta tiesu izpildītāja lietvedībā esošo Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2011.gada 19. janvāra izsniegto izpildu rakstu Nr.3-12/3801-10/8.

Kā izriet no lietas materiāliem pievienotā tiesu izpildītāja 2011.gada 16.decembra pieprasījuma, kas adresēts atbildētājam, 2011.gada 31.janvārī tiesu izpildītājs saņēmis atbildētāja atbildi uz rīkojumu Nr.1251 izpildu lietā Nr.69-C3.1./2011, ar kuru atbildētājs informē tiesu izpildītāju, ka rīkojuma saņemšanas dienā /pers. M/ konta atlikums bija 0,61 EUR. Savukārt 2011.gada 13.decembrī tiesu izpildītājs saņēmis prasītāja dokumentus, no kuriem secināms, ka 2011.gada 21.janvārī /pers. C/ kontos AS "Swedbank" atradās ievērojami lielāki naudas līdzekļi, nekā norādīts atbildes vēstulē.

[7.2] Prasītājs cēlis tiesā prasību par zaudējumu 141 006,60 EUR piedziņu, cita starpā norādot, ka atbildētājs ir veicis prettiesiskas darbības – ignorējis tiesu izpildītāja rīkojumu un spēkā stājušās tiesas sprieduma izpildi, tādējādi liedzot prasītājam pamattiesību īstenošanu, t.i., tiesību uz efektīvu sprieduma izpildi.

Tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1770., 1773., 1775., 1779.pantu, norādīja, ka konkrētajā gadījumā prasītāja ieskatā tam ir nodarīti zaudējumi par kopējo summu 141 006,60 EUR kā sekas atbildētāja prettiesiskai rīcībai.

Atbildētājs celto prasību neatzīst, cita starpā norādot, ka atbildētājam bija ar likumu un līgumu nodibinātas pirmtiesības realizēt finanšu ķīlu uz /pers. C/ kontā esošajiem naudas līdzekļiem, kas tika nodibināta ar aizdevuma līguma 6.2.punktu jau 2006.gada 27.novembrī, t.i., pirms tiesu izpildītāja rīkojuma saņemšanas, neatkarīgi no tā, vai šo finanšu ķīlas tiesību realizēšana, t.i., /pers. C/ kontā esošās naudas summas ieturēšanas process notika pirms vai pēc tiesu izpildītāja rīkojuma saņemšanas.

[7.3] Lietas materiāliem pievienots 2006.gada 27.novembra aizdevuma līgums Nr.06-138714-PK, kas noslēgts starp atbildētāju kā aizdevēju un /pers. C/ kā aizņēmēju. Atbilstoši aizdevuma līguma 6.2.punktam visi aizņēmēja finanšu līdzekļi, kas atrodas vai atradīsies aizņēmēja kontos pie aizdevēja, ieķīlāti aizdevējam, kā finanšu ķīla. Ja aizņēmējs savlaicīgi nav nodrošinājis maksājumu veikšanai nepieciešamos naudas līdzekļus aizņēmēja kontā, kā arī, kad saskaņā ar aizdevuma līgumu aizdevējam rodas prasījums pret aizņēmēju, aizdevējs ir tiesīgs bez iepriekšēja paziņojuma aizņēmējam norakstīt apmaksājamo summu no jebkura aizņēmēja konta AS "Hansabank". Savukārt aizdevuma līguma 7.4.punkta 3.apakšpunkts nosaka, ka aizdevējam ir tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt aizņēmējam līguma saistību izpildi pirms termiņa, ja pret aizņēmēju vai pret nodrošinājumu tiek vērsti trešo personu prasījumi.

Finanšu ķīlas tiesiskais regulējums ir ietverts Finanšu nodrošinājuma likumā.

Tiesa, atsaucoties uz Finanšu nodrošinājuma likuma 1.panta 1., 13.punktu, 5.panta pirmo un trešo daļu, 7.panta trešās daļas 4.punktu, uzskatīja par nodibinātu, ka, tikai saņemot tiesu izpildītāja rīkojumu 2011.gada 21.janvārī, atbildētājs ir uzzinājis par /pers. C/ saistībām un atbilstoši Finanšu nodrošinājuma likuma 1.panta 13.punktā noteiktajam /pers. C/ finanšu līdzekļus bloķējis viņa kontā, lai garantētu finanšu nodrošinājuma nonākšanu finanšu nodrošinājuma ņēmēja valdījumā. Neviens nav apstrīdējis līgumā ietverto finanšu ķīlas līgumu, tas ir spēkā un līgumslēdzējām pusēm saistošs.

Pēc tam atbilstoši līguma 7.4.punkta 3.apakšpunktam atbildētājs ir tiesiski vienpusēji atkāpies no līguma un 2011.gada 26.janvārī, tā kā pret nodrošinājumu tika vērsti trešo personu prasījumi, veica vienpusēji aizdevuma atmaksu, ieturot no /pers. C/ bankas konta līdzekļus 141 006,60 EUR apmērā.

Tiesa uzskatīja atbildētāja darbības par likumīgām un pamatotām, jo citādi zūd "finanšu ķīlas" jēga, ja tā nevar nodrošināt ķīlas ņēmēja pirmtiesības uz naudas līdzekļiem aizņēmēja kontā kā tādā un nerada priekšrocības tās turētājam.

Tiesa ņēma vērā arī to, ka ne trešajai personai /pers. C/, ne tiesu izpildītājam nav radušies iebildumi pret bankas rīcību. No tiesu izpildītāju izziņām secināms, ka piedziņas process pret SIA "/nosaukums B/", SIA "/nosaukums A/" un trešo personu lietā /pers. C/ turpinās.

[8] 2016.gada 17.oktobrī prasītājs iesniedza apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 27.septembra spriedumu, pārsūdzot to pilnā apjomā.

[8.1] Tiesa prasību ir noraidījusi, pamatojoties secinājumu, ka atbildētājam nodibinātā ķīla dod pirmtiesības uz naudas līdzekļiem aizņēmēja kontā. No minētā tiesas secinājuma ir redzams, ka tiesa vispār nav vērtējusi un iedziļinājusies finanšu ķīlas kā finanšu nodrošinājuma tiesiskā regulējuma būtībā un problemātikā, uz ko savos rakstveida paskaidrojumos norādīja prasītājs. Tiesa nav vērtējusi prasītāja norādīto attiecībā uz finanšu ķīlas kā nodrošinājuma normatīvo regulējumu Finanšu nodrošinājuma likumā un Direktīvā 2002/47/EK par finanšu nodrošinājuma līgumiem, kuras ieviešanu nacionālajā likumdošanā nodrošina Finanšu nodrošinājuma likums. Lai gan tiesa ir spriedumā atsaukusies uz Finanšu nodrošinājuma likuma 1.panta 1., 13.punktu, 5.panta pirmo daļu, 7.panta trešās daļas 4.punktu, tomēr tiesa šīs normas kopsakarā ar citām likuma normām nav piemērojusi un iztulkojusi pareizi.

Kā ir redzams no lietas materiāliem, ķīlas līgums ir aizdevuma līguma 6.2.punkts, puses par citiem ķīlas līguma noteikumiem nav vienojušās, līdz ar to atbildētāja rīcība varēja notikt tikai saskaņā ar šo ķīlas līgumu. Ķīlas tiesiskās attiecības, tai skaitā, ķīlas realizācijas kārtība, var tikt izdarīta tikai aizdevuma līguma 6.2.punktā norādītajos gadījumos un tikai saskaņā ar normatīvo aktu noteikumiem.

Tiesa vispār nav ņēmusi vērā prasītāja norādīto, ka Finanšu nodrošinājuma likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 6.jūnija direktīvas 2002/47/EK par finanšu nodrošinājuma līgumiem. Ja Finanšu nodrošinājuma likums paplašina vai nepilnīgi ievieš direktīvu, tad tiesām ir tieši jāpiemēro direktīvas noteikumi. Tādēļ tiesai bija svarīgi dot novērtējumu prasītāja rakstveida paskaidrojumos norādītajam par to, kā ir pareizi jāinterpretē Finanšu nodrošinājuma likuma normas, vadoties no to sākotnējā avota – direktīvas.

Kā ir redzams no Augstākās tiesas interneta mājaslapā publicētās preses relīzes, Civillietu departaments konstatēja iespējamu piemērojamās Finanšu nodrošinājuma likuma normas neatbilstību Satversmei. Preses relīzē tiek norādīts, ka lietā ir strīds par bankas tiesībām izmantot parādnieka kontā esošos naudas līdzekļus kā finanšu ķīlu, lai segtu parādnieka saistības pret banku. Arī šajā civillietā tiesa spriedumā atsaucas uz nodibinātās finanšu ķīlas pirmtiesībām. Tieši tādēļ šajā lietā ir būtiski tie secinājumi, pie kā nonāks Eiropas Savienības tiesa, sniedzot prejudiciālu nolēmumu lietā C-156/15. Šajā lietā Eiropas Savienības tiesa 2016.gada 21.jūlijā ir saņēmusi ģenerāladvokāta secinājumus par Augstākās tiesas uzdotajiem jautājumiem. Pirmās instances tiesa spriedumā nav devusi nekādu novērtējumu Eiropas Savienības tiesas prejudiciālā nolēmuma lietā jau saņemtajiem ģenerāladvokāta secinājumiem.

Tiesa spriedumā ir atsaukusies uz Finanšu nodrošinājuma likuma 1.panta 13.punktu. No tā tiesa acīmredzot secināja, ka, tā kā nauda atrodas atbildētāja uzturētā un trešajai personai /pers. C/ piederoša bankas kontā, tad šie finanšu līdzekļi ir nodoti atbildētāja valdījumā Finanšu nodrošinājuma likuma izpratnē. Tieši par šo jautājumu direktīvas normu kontekstā ģenerāladvokāts ir norādījis, ka ir jānošķir, vai kontā esošie naudas līdzekļi atrodas finanšu ķīlas ņēmēja "administratīvā kontrolē", kas faktiski nozīmē, ka atbildētājs kā banka administratīvas darbības attiecībā uz to, lai konts ikdienā tiktu apkalpots, vai arī naudas līdzekļi atrodas finanšu ķīlas ņēmēja "tiesiskā kontrolē" ar tiesībām liegt līdzekļu īpašniekam ar tiem rīkoties. Tieši no šī kontroles veida ir atkarīgs tas, vai ķīlas ņēmējam ir tiesības pēc izpildes notikuma Finanšu nodrošinājuma likuma un direktīvas izpratnē iestāšanās liegt ķīlas devējam rīkoties ar šiem naudas līdzekļiem, piemēram, bloķēt uz zināmu laiku naudas līdzekļu kontā, kā to šajā lietā izdarīja atbildētājs (tiesiska kontrole), vai arī šādas tiesības noslēgtais ķīlas līgums nedod (administratīva kontrole).

Kā secina ģenerāladvokāts, finanšu nodrošinājuma sniegšana nozīmē, ka nodrošinājuma ņēmējs pār nodrošinājuma priekšmetu īsteno "tiesisku kontroli", kas tiek saprasta kā spēja liegt nodrošinājuma devējam ar to rīkoties. Nodrošinājuma devēja tiesības brīvi izņemt skaidru naudu no konta, kas ir nodrošinājuma priekšmets, būtu pretrunā šai prasībai. Kā redzams no Finanšu nodrošinājuma likuma normām un direktīvas, tad ķīlas ņēmēja rīcība ar ķīlas priekšmetu var tikt veikta tikai saskaņā ar ķīlas līgumu. Šajā civillietā tas nozīmē, ka ķīlas līgumam ir jāsatur noteikums, ka atbildētājam ir tiesības jebkurā laikā bloķēt kontā esošos naudas līdzekļus jeb ierobežot vai liegt /pers. C/ rīkoties ar viņam piederošajiem naudas līdzekļiem.

Kā ir redzams no ķīlas līguma, tad ķīlas līgums šādu līgumisku noteikumu, ka atbildētājam bija tiesības, iestājoties izpildes notikumam, liegt ķīlas devējam rīkoties ar naudas līdzekļiem, nesatur. Tas vēlreiz pierāda, ka atbildētājs pār /pers. C/ naudas līdzekļiem kontā veica tikai praktiskas pārvaldes jeb administratīvo funkciju, bet reāli naudas līdzekļi nebija nodoti atbildētāja tādā "tiesiskā valdījumā", kas atļautu atbildētājam bloķēt naudas līdzekļus /pers. C/ kontā, kā to no 2011.gada 21.janvāra līdz 2011.gada 26.janvārim izdarīja atbildētājs. Tas nozīmē, ka, lai gan ir noslēgts ķīlas līgums, tas nav nodibinājis finanšu ķīlu direktīvas un Finanšu nodrošinājuma likuma izpratnē, līdz ar to šāds līgums atbildētājam nedod nekādas priekšrocības attiecībā pret citām personām.

No iepriekš norādītā ir secināms, ka tiesa spriedumā ir nonākusi pie nepareiza secinājuma, ka ķīlas līgums, kāds tas ir konkrētajā lietā, ir Finanšu nodrošinājuma likuma izpratnē tāds līgums, kas dod tiesības atbildētājam izpildes notikuma iestāšanās brīdī bloķēt ķīlas devēja naudas līdzekļus kontā un vēlāk tos paturēt sev, nevis izpildīt tiesu izpildītāja piedziņas rīkojumu un nodot naudas līdzekļus tiesu izpildītājam prasītāja prasījumu apmierināšanai. Tā kā atbildētājam šādas tiesības nebija ar ķīlas līgumu piešķirtas, tad šāda atbildētāja rīcība ir prettiesiska, kas tādā veidā rada prasītājam tiesības uz zaudējumu atlīdzību no atbildētāja.

[8.2] Finanšu nodrošinājuma likuma 7.panta pirmā daļa skaidri nosaka, ka, lai finanšu ķīlas ņēmējs, šajā gadījumā atbildētājs, būtu tiesīgs realizēt finanšu ķīlu, ir jāiestājas izpildes notikumam Finanšu nodrošinājuma likuma izpratnē. Tā kā tiesa ir formāli piegājusi pušu finanšu ķīlas tiesiskajām attiecībām, tad tiesa nav spriedumā skatījusi jautājumu, vai konkrētajā strīdā bija iestājies izpildes notikums, kas dotu tiesīgam ķīlas ņēmējam tiesības realizēt finanšu ķīlu vai nebija. Tas ir novedis pie nepareiza tiesas sprieduma.

Saskaņā ar ķīlas līgumu, izpildes notikums Finanšu nodrošinājuma likuma 1.panta 11.punkta izpratnē ir iestājies, ja: 1) aizņēmējs savlaicīgi nav nodrošinājis maksājumu veikšanai nepieciešamos naudas līdzekļus aizņēmēja kontā; 2) aizdevējam saskaņā ar aizdevuma līgumu rodas prasījums pret aizdevēju.

Atbildētājs norāda, ka līdz ar zvērināta tiesu izpildītāja rīkojuma saņemšanu 2011.gada 21.janvārī tam ir radusies tiesība atkāpties no aizdevuma līguma. Aizdevuma līguma 7.4.punkts paredz, ka atbildētājam ir tiesības vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un pieprasīt no /pers. C/ saistību izpildi, ja pret /pers. C/ vai pret nodrošinājumu tiek vērsti trešo personu prasījumi. Tas nozīmē, ka tikai tad, kad atbildētājs ir atkāpies no aizdevuma līguma un pieprasījis /pers. C/ no aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildi, tad atbildētājam ir radies aizdevuma līguma 6.2.punktā norādītais prasījums, kura dzēšanai atbildētājs ir tiesīgs bez iepriekšēja paziņojuma aizņēmējam norakstīt apmaksājamo summu no jebkura aizņēmēja konta.

Līdz ar to saskaņā ar lietas materiālos esošajām ziņām secināms, ka Finanšu nodrošinājumu likuma 1.panta 11.punkta, 7.panta pirmās daļas un ķīlas līguma izpratnē, izpildes notikums, iespējams, ir iestājies tikai 2011.gada 26.janvārī, kad atbildētājs ir vienpusēji atkāpies no aizdevuma līguma sakarā ar trešo personu prasījumiem (aizdevuma līguma 7.4.punkta 3.apakšpunkts), kas radījis prasījumu pret /pers. C/, un kas atbilstoši aizdevuma līguma 6.2.punktam dod tiesības realizēt finanšu ķīlu.

No tā kopsakarā ar apelācijas sūdzībā norādīto, ka trešās personas /pers. C/ finanšu līdzekļi neatradās atbildētāja "tiesiskā kontrolē", ir secināms, ka 2011.gada 21.janvārī, kad atbildētājs saņēma tiesu izpildītāja rīkojumu, atbildētājam nebija tiesību bloķēt naudas līdzekļus /pers. C/ kontā, kā arī šajā brīdī vēl nebija iestājies izpildes notikums, kas dotu atbildētājam kādas pirmtiesības uz finanšu ķīlu.

[8.3] Tiesa nepareizi attiecināja konkrētās pušu tiesiskās attiecības uz pastāvošo normatīvo regulējumu. Tādējādi tiesa nepareizi secināja, ka atbildētāja rīcība, nepildot tiesu izpildītāja rīkojumu, kā arī rīkojoties pretēji normatīvajiem aktiem, kas regulē finanšu ķīlas tiesiskās attiecības, bija tiesiska. Atbildētājs nav rīkojies tiesiski, tas ir, nav rīkojies atbilstoši tiesību normām un tam līgumiskajam regulējumam, ko sevī ietver ķīlas līgums. Līdz ar to atbildētāja prettiesiska rīcība dod tiesības prasītājam prasīt no atbildētāja zaudējumu atlīdzību.

Lietas faktiskie apstākļi norāda, ka Civillikuma 1635.panta norma ir tieši piemērojama atbildētāja veiktajām darbībām. Ņemot vērā, ka atbildētājs ir veicis mantiski novērtējamu ārpuslīgumisku tiesību aizskārumu, ir iestājušās Civillikuma 1635.panta sekas, t.i., aizskāruma cietušais – prasītājs, ir tiesīgs prasīt apmierinājumu no aizskārēja – atbildētāja. Apmierinājums par mantiski novērtējamu aizskārumu iepriekš minētā panta izpratnē ir jāsaprot kā zaudējumu atlīdzināšanas pienākums.

Ar materiāliem lietā ir konstatēts prasītājam nodarītā zaudējuma apmērs. To veido naudas summa 141 006, 60 EUR apmērā, ko atbildētājs nevis samaksāja zvērinātam tiesu izpildītājam prasītāja saistību piedziņai, bet kuru novirzīja savu saistību pret /pers. C/ dzēšanai pret atbildētāju. Līdz ar to ir konstatējams nodarīto zaudējumu apmērs.

Attiecībā uz cēlonisko sakaru starp atbildētāja rīcību un prasītājam nodarīto zaudējumu, ir redzams, ka gadījumā, ja atbildētājs būtu rīkoties tiesiski un izpildījis tiesu izpildītāja rīkojumu, tad visa zaudējumu summa tiktu novirzīta prasītāja prasījumu segšanai piespiedu izpildes procesā. Tādējādi ir secināms, ka starp atbildētāja prettiesisko rīcību un zaudējumu nodarīšanas faktu ir cēloniskais sakars.

[8.4] Tiesa spriedumā norādīja, ka neviens nav apstrīdējis aizdevuma līgumā ietverto finanšu ķīlas līgumu, tas ir spēkā un līgumslēdzējām pusēm saistošs. Tāpat spriedumā norādīts, ka tiesa ņem vērā arī to, ka ne trešajai personai /pers. C/, ne tiesu izpildītājam nav radušies iebildumi pret atbildētāja rīcību.

Prasītājs uzskata, ka šāds tiesas secinājums sprieduma motīvu daļā ir atzīstams par nepamatotu un nederīgu prasības noraidīšanai. Prasītāja prasījuma tiesības par zaudējumu atlīdzību nevar ietekmēt trešo personu rīcība – darbība vai bezdarbība. Tā kā prasītājs nav ķīlas līguma dalībnieks, tam nav ierunas tiesības attiecībā uz šī līguma spēkā esamību vai neesamību. Turklāt prasītājs par to, ka starp atbildētāju un trešo personu ķīlas līguma klauzula ir ietverta aizdevuma līgumā, uzzināja tikai pēc tiesvedības ierosināšanas šajā civillietā.

Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 6.jūnija direktīvas 2002/47/EK par finanšu nodrošinājuma līgumiem 2.panta 2.punktu, Finanšu nodrošinājuma likuma 1.panta 1., 4., 11.punktu, 6.pantu, 7.panta pirmo daļu, Civillikuma 1635., 1775., 1779.pantu, Civilprocesa likuma 1., 413., 414., 416., 432.pantu, lūdz apmierināt prasītāja prasību.

[9] 2016.gada 2.decembrī Rīgas apgabaltiesā tika saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros atbildētājs uzskata, ka prasītāja apelācijas sūdzība ir nepamatota.

[10] 2017.gada 31.martā prasītājs iesniedza atsauksmi uz atbildētāja paskaidrojumiem.

[11] Prasītāja pārstāvis zvērināts advokāts Jānis Moors tiesas sēdē apelācijas sūdzību un prasību uzturēja uz apelācijas sūdzībā un prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Atbildētāja pārstāvis zvērināts advokāts Egīls Radziņš tiesas sēdē apelācijas sūdzību un prasību neatzina uz paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Trešās personas /pers. C/ pārstāvis zvērināts advokāts Jānis Vaits tiesas sēdē apelācijas sūdzību un prasību uzskatīja par nepamatotu.

M o t ī v u d a ļ

[12] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

[13] Atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā

daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 27.septembra spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, un atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā paustajai argumentācijai.

[13.1] Nav pamatots apelācijas sūdzībā minētais arguments, ka tiesa nav vērtējusi finanšu ķīlas kā nodrošinājuma normatīvo regulējumu Finanšu nodrošinājuma likumā un Direktīvā 2002/47/EK par finanšu nodrošinājuma līgumiem, kā arī nav piemērojusi un iztulkojusi pareizi Finanšu nodrošinājuma likuma 1.panta 1., 13.punktu, 5.panta pirmo daļu, 7.panta trešās daļas 4.punktu kopsakarā ar citām likuma normām.

Par pirmās instances tiesas sprieduma nepareizību neliecina prasītāja norāde apelācijas sūdzībā uz Augstākās tiesas vēršanos Eiropas Savienības tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālo nolēmumu (lieta C-156/15) un šajā lietā saņemtajiem ģenerāladvokāta secinājumiem, kurā jau pēc apelācijas sūdzības iesniegšanas Eiropas Savienības tiesa 2016.gada 10.novembrī ir pieņēmusi spriedumu. Izskatāmajā lietā ir konstatējami atšķirīgi faktiskie apstākļi no lietas, par kuru taisīts Eiropas Savienības tiesas spriedums. Tajā tika apspriests jautājums par finanšu nodrošinājuma klauzulu, kura bija ietverta norēķinu konta līgumā, nevis aizdevuma līgumā, kā arī jautājums par finanšu nodrošinājuma realizēšanu pēc maksātnespējas procesa uzsākšanas un attiecībā uz komisijas maksu ieturēšanu par bankas sniegtajiem pakalpojumiem, nevis aizdevuma atmaksu.

Konkrētajā gadījumā finanšu ķīlas realizēšanu atbildētājs veica tieši no tā konta, kurā atbildētājs bija ieskaitījis aizdevuma summu. Tādējādi atšķirībā no lietas, par kuru taisīts Eiropas Savienības spriedums, atbildētājs attiecībās ar trešo personu /pers. C/ ir gan aizdevējs un ķīlas ņēmējs, gan arī trešās personas /pers. C/ konta turētājs. Ievērojot aizdevuma līguma 6.2.punktā paredzētās atbildētāja tiesības norakstīt naudas līdzekļus no trešās personas /pers. C/ konta, nav pamatots prasītāja apelācijas sūdzībā minētais viedoklis, ka atbildētājs pār trešās personas /pers. C/ naudas līdzekļiem kontā veica tikai praktiskas pārvaldes jeb administratīvo funkciju un naudas līdzekļi nebija nodoti atbildētāja tādā "tiesiskā valdījumā", kas atļautu atbildētājam bloķēt naudas līdzekļus /pers. C/ kontā.

Līdz ar to nav pamatots arī prasītāja apelācijas sūdzībā minētais viedoklis, ka ķīlas līgums nav nodibinājis finanšu ķīlu Direktīvā 2002/47/EK par finanšu nodrošinājuma līgumiem un Finanšu nodrošinājuma likuma izpratnē un ka minētais līgums atbildētājam nedod nekādas priekšrocības attiecībā pret citām personām.

[13.2] Nav pamatots apelācijas sūdzībā minētais arguments, ka pirmās instances tiesa spriedumā nav vērtējusi jautājumu, vai konkrētajā strīdā bija vai nebija iestājies izpildes notikums Finanšu nodrošinājuma likuma 7.panta pirmās daļas izpratnē, kas dotu atbildētājam tiesības realizēt finanšu ķīlu.

Saskaņā ar lietas materiālos esošā 2006.gada 27.novembrī starp atbildētāju kā aizdevēju un trešo personu kā aizņēmēju noslēgtā aizdevuma līguma Nr./numurs/ (l.l.114-117) 6.2.punktu visi aizņēmēja finanšu līdzekļi, kas atrodas vai atradīsies aizņēmēja kontos pie aizdevēja, ir ieķīlāti aizdevējam kā finanšu ķīla. Ja aizņēmējs savlaicīgi nav nodrošinājis maksājumu veikšanai nepieciešamos naudas līdzekļus aizņēmēja kontā, kā arī kad saskaņā ar aizdevuma līgumu aizdevējam rodas prasījums pret aizņēmēju, aizdevējs ir tiesīgs bez iepriekšēja paziņojuma aizņēmējam norakstīt apmaksājamo summu no jebkura aizņēmēja konta pie atbildētāja.

Minētā līguma 7.4.punkta 3.apakšpunkts paredzēja, ka aizdevējam ir tiesības vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un pieprasīt aizņēmējam aizdevuma līguma saistību izpildi pirms termiņa gadījumā, ja pret aizņēmēju vai pret nodrošinājumu tiek vērsti trešo personu prasījumi.

Tādējādi 2011.gada 21.janvārī, saņemot Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.81 zvērināta tiesu izpildītāja Rolands Veinberga rīkojumu Nr.1251 un uzzinot par prasījumu, kas tiek vērsts pret trešo personu /pers. C/, atbildētājam saskaņā ar aizdevuma līguma 7.4.punkta 3.apakšpunktu radās prasījums pret trešo personu /pers. C/ un atbilstoši līguma 6.2.punktam – tiesības realizēt finanšu ķīlu.

Minētos apstākļus pirmās instances tiesa spriedumā ir vērtējusi, pamatoti atzīstot atbildētāja darbības par likumīgām un pamatotām.

Prasītāja viedoklis, ka aizdevuma līguma 6.2.punktā norādītais prasījums atbildētājam radās tikai tad, kad atbildētājs atkāpās no aizdevuma līguma un pieprasīja /pers. C/ no aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildi, nav pamatots. Līguma 6.2.punkts norāda tikai uz prasījuma rašanos, nesaistot to ar konkrētu darbību veikšanu šo tiesību izmantošanai. Tādējādi nav pamatots prasītāja viedoklis, ka Finanšu nodrošinājumu likuma 1.panta 11.punkta, 7.panta pirmās daļas un ķīlas līguma izpratnē, izpildes notikums, ir iestājies tikai 2011.gada 26.janvārī, kad atbildētājs ir vienpusēji atkāpies no aizdevuma līguma.

[13.3] Pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, pirmās instances tiesa, secinot, ka atbildētāja darbības ir likumīgas un pamatotas, pamatoti atzina, ka prasītājam nav tiesību prasīt no atbildētāja zaudējumu atlīdzību.

Turklāt Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā prasītājs nav pierādījis prasības pieteikumā un apelācijas sūdzībā minēto zaudējumu apmēru – 141 006, 60 EUR. Pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, nav pamata uzskatīt, ka prasītājs būtu saņēmis visu minēto naudas summu, kuru atbildētājs nesamaksāja zvērinātam tiesu izpildītājam, bet gan novirzīja savu saistību dzēšanai. Zaudējumu aprēķinā prasītājs nav ņēmis vērā Civilprocesa likuma 75.nodaļas normas, kas nosaka kārtību, kādā sadalāmas summas, ko tiesu izpildītājs piedzinis no parādnieka.

Nekonstatējot atbildētāja prettiesisku rīcību, nav konstatējams arī cēloniskais sakars starp atbildētāja rīcību un prasītājam nodarīto zaudējumu.

[13.4] Pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, pirmās instances tiesas norāde par ķīlas līguma neapstrīdēšanu nav pamats prasības noraidīšanai. Minētā norāde saistīta ar tiesas secinājumu par atbildētāja rīcības atbilstību spēkā esoša līguma noteikumiem.

Pamatota ir arī pirmās instances tiesas norāde uz apstākli, ka ne trešajai personai /pers. C/, ne tiesu izpildītājam nav radušies iebildumi pret atbildētāja rīcību. Ievērojot to, ka prasītājs prasību ir pamatojis ar tiesu izpildītāja rīkojuma neizpildi, izvērtējot atbildētāja atbildību, ir ņemams vērā Civilprocesa likuma 551.pants par tiesu izpildītāja prasību vai rīkojumu obligātumu. Tā kā minētā panta otrajā daļā paredzētās darbības nav veiktas, pirmās instances tiesa pamatoti secināja, ka tiesu izpildītājam nav radušies iebildumi pret atbildētāja rīcību.

Turklāt atbilstoši Civilprocesa likuma 632.pantam prasītājam kā piedzinējam ir tiesības pārsūdzēt tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildīšanā vai viņa atteikumu izpildīt šādas darbības. Pierādījumu tam, ka prasītājs būtu izmantojis šādas tiesības, lietā nav iesniegti.

[14] Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi izvērtējusi lietas apstākļus un taisījusi pamatotu un likumīgu spriedumu, bet prasītāja apelācijas sūdzībā minētie argumenti apstiprinājumu nav guvuši.

[15] Kā redzams no lietas materiāliem, saistībā ar lietas izskatīšanu ir radušies izdevumi pirmās instances tiesā 19,68 EUR un apelācijas instances tiesā 1,12 EUR, kopā 20,80 EUR (l.l.2, l.l.2a), kas atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrajai daļai piespriežami no prasītāja valsts ienākumos. Ņemot vērā to, ka prasītājs atbilstoši Civilprocesa likuma 40.panta pirmajai daļai līdz lietas izskatīšanai ir iemaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (l.l.11), no prasītāja valsts labā piedzenama atlikusī summa 16,10 EUR (20,80 EUR – 4,70 EUR).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 434.panta ceturtajai daļai, 204.[1]pantam prasītājam nosakāms 10 dienu termiņš no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei. Šajā termiņā valsts labā piedzenamo tiesas izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesā.

R e z o l u t ī v ā

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432.-434.pantu, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

OILIMPEX INVESTMENT LIMITED prasību pret „Swedbank" AS ar trešo personu /pers. C/ par zaudējumu piedziņu – noraidīt.

Piedzīt no OILIMPEX INVESTMENT LIMITED, Kipras Republikas reģistrācijas numurs HE176523, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 16,10 EUR (sešpadsmit *euro* desmit centi).

Noteikt OILIMPEX INVESTMENT LIMITED 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei. Šajā termiņā valsts labā piedzenamo tiesas izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 300 *euro*.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums – 2017.gada 31.jūlijs.

Tiesneses I.Grauda

S.Krūmiņa

M.Šķendere